

TUOKES – Tuulivoima-alan osaamiskeskus

Esiselvitys 1.9.2022-30.4.2023.

Loppuraportti ja esiselvityshankkeen tulokset

Sisältö

1. Hankkeen tavoitteet
2. Hankkeen toteutus
3. Hankkeen toimenpiteistä ja tuloksista työpaketeittain
4. Loppuyhteenveto ja jatkotoimenpidesuosituksukset

1 Hankkeen tavoitteet

Tavoite ja toimenpiteet

- Hankkeen tavoitteena oli selvittää vaatimukset ja edellytykset tuulivoima-alan osaamiskeskittymän (myöh. osaamiskeskus) perustamiselle, sen toimintamallille sekä erityisesti siihen sisältyvän oppimisympäristön toteuttamiselle sekä tuulivoima-alan perus- ja muuntokoulutuksen kehittämiseksi Keski-Pohjanmaalla
- Hanketta toteutettiin neljällä (4) työpaketilla:
  - Työpaketti 1. Tuulivoima-alan tarvitsemien osaajien koulutustarpeiden selvitystyö: Selvitetään alan yritysten tarpeet ja toiveet oppimisympäristölle sekä koulutussisällöille
  - Työpaketti 2.: Tuulivoima-alan osaamiskeskuksen toimintamallin luonnostelu ja toimintamallia tukevien mahdollisuuksien kartoittaminen Kaustisen seutukunnassa ja Keski-Pohjanmaalla
  - Työpaketti 3.: Osaamiskeskuksen ja oppimisympäristön kokonaisuuden suunnitelma
  - Työpaketti 4.: Viestintä ja tiedottaminen

Selvitystyö tuottaa yhteenvetoraportin oppimisympäristöstä ja osaamistarpeista. Se koostaa toimijoiden näkemykset oppisisällöille, oppimisympäristön vaatimuksille ja osaamiskeskuksen toimintamallille.

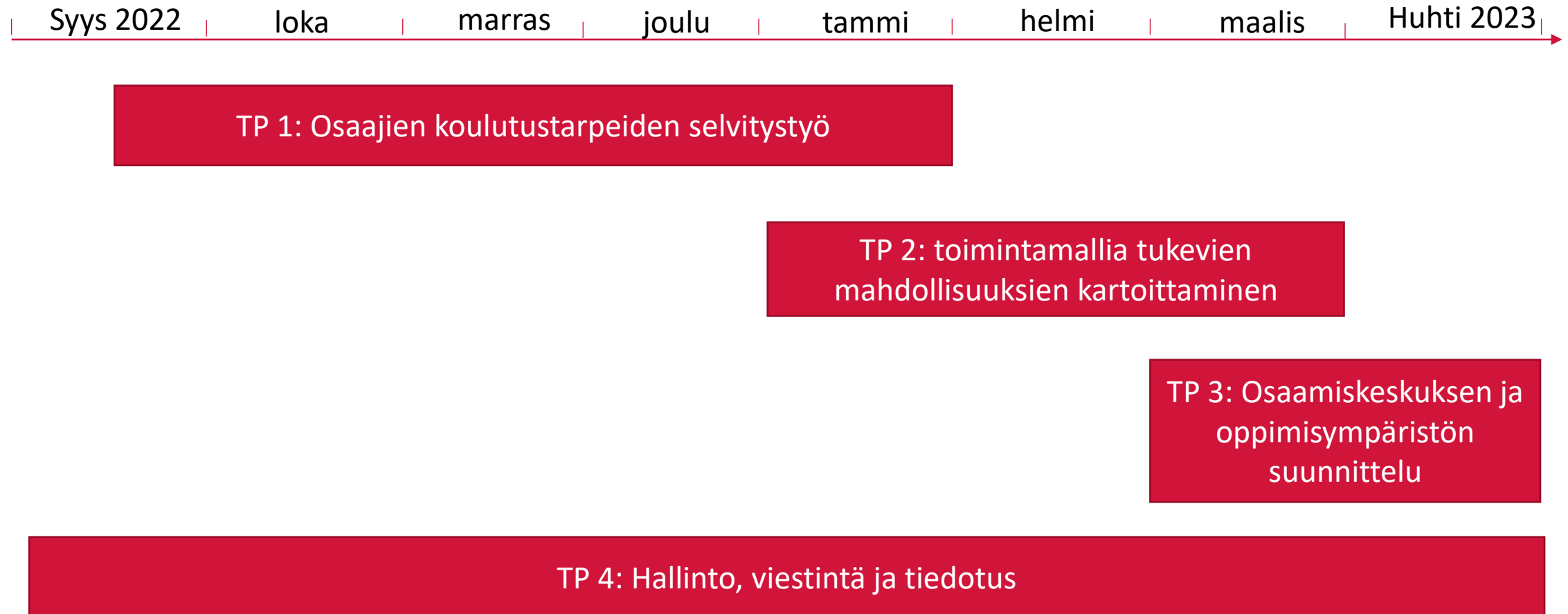
2. Hankkeen toteutus

Hankkeen perustiedot

- Toteutusaika 1.9.2022-30.4.2023
- Budjetti 62 440 € (80% tuki, K-P maakuntaliiton AKKE -rahoitus)
- Flat-rate 40% malli
- Toteuttajat: Kaustisen seutukunta, KPEDU osatoteuttaja

Kustannukset vuosittain	2022	2023	Yhteensä
Palkkakustannukset - budj	23 539	21 061	44 600
Palkkakustannukset - tot	21 392,01	28 784,08	50 176,09
Välilliset kustannukset (40) - budj	9 416	8 424	17 840
Välilliset kustannukset – tot	8 556,80	11 513,63	20 070,43
Kokonaiskustannukset - budj	32 955	29 485	62 440
Kokonaiskustannukset – tot	29 948,81	40 297,71	70 246,52

Hanketta toteutettiin 4 työpaketilla

Hankkeen resurssit

Kaustisen seutukunta

- Timo Pärkkä, projektipäällikkö
- Päivi Skantsi, projektisihteeri
- Ostopalvelut (flat rate):
  - Airice Oy – asiantuntijapalvelu tuulivoima-alan osaamistarpeiden määrittelyyn, yhteyksien luomiseen turbiinivalmistajiin, osaamiskeskuksen määrittelytyöt, tuulivoima-seminaarin puheenvuoro
  - HavenMedia Oy – videokuvauspalvelu kouluille suunnattuun infosisältöön

KPEDU

- Tuomas Parpala, projektityöntekijä
- Teija Ihalainen, projektisihteeri
- Ostopalvelut (flat rate):

Näiden lisäksi toteuttajan ja osatoteuttajan muut asiantuntijat hankkeen tukena (erityisesti Petri Ahoniemi (KPEDU) ja Petri Jylhä (KASE), normaalit työvälineet ja –tilat sekä verkkoresurssit (0365 sovellukset: Teams, Forms, Sharepoint...) projektiryhmän ja ohjausryhmän käytössä)

Poikkeamat tai havainnot projektin toteutussuunnitelman ja toteutuksen osalta

- Varhaisessa vaiheessa ymmärrettiin, että tässä vaiheessa osaamiskeskus –mallissa pääpaino oppisisällöille ja olemassa olevien tilanteiden hyödyntämiselle (ei esitetä esim. Laite- tai tilainvestointisuunnitelmaa)

--> Airice Oy:n etabloituminen Toholammille Artesaaniopiston kiinteistöön (vuokrasopimus KPEDU --> Toholammin kunta)

- Tiedonsaannin haasteita jonkin verran, mutta rajautuen kuitenkin turbiinivalmistajien osalta tiettyihin (yritysten omat Virtual Reality -oppimisympäristöt) pieniin yksityiskohtiin
- Pieniä poikkeamia hankkeen sisällä asioiden aikataulutuksessa – ei vaikutuksia hankesisältöön tai kokonaistoteutuksen aikatauluun

Toteuttajakohertainen kustannusten toteuma

Kustannukset	KA 2022-2023 Seutukunta	Toteuma Seutukunta	Jää	Tot %
Henkilöstökustannukset	22 300 €	19 256,01 €	3 043,99 €	86
Flat Rate 40 %	8 920 €	7 702,40 €	1 217,60 €	86
Kustannukset yhteensä	31 220 €	26 958,41 €	4 261,59 €	86

Kustannukset	KA 2022-2023 KPEDU	Toteuma 31.12.2022 KPEDU	Jää	Tot %
Henkilöstökustannukset	22 300 €	36 478,63 €	- 14 178,63 €	164 %
Flat Rate 40 %	8 920 €	14 591,45 €	- 5 671,45 €	164 %
Kustannukset yhteensä	31 220 €	51 070,08 €	- 19 850,08 €	164 %

Rahoitus	Myönnetty 2022-2023	Haetaan Seutukunta	Haetaan Kpedu	Haettava tuki yhteensä
K-P Liitto AKKE 80%	49 952 €	21 566,73	24 976,00 €	46 542,73 €
Seutukunta	6 244 €	5 391,68		5 391,68 €
KPEDU	6 244 €		26 094,08 €	26 094,08 €
Yhteensä	62 440 €	26 958,41	51 070,08 €	78 028,49 €

Yhteishankkeen taustalomakkeessa on määritelty Lestijärven Kaustisen seutukunnan ja Kpedu:n tehtäväkuvat ja tehtävien kokonaispalkat.

Jos hyväksyttyyn tehtävännimikkeeseen tulee lisää palkkaa, tulee niistä tehdä aina virallinen muutospäätös, jotta ne voi hyväksyä.

Nyt kun hanke on päättynyt, muutosta ei voida enää tehdä.

Kpedu:n palkkakustannukset voivat olla maksimissaan 22 300 €, josta ylitys ei ole mahdollinen.

(Sähköposti rahoittajan maksatustarkastaja H.H 26.5.2023)

3. Hankkeen toimenpiteistä ja tuloksista työpaketeittain

Työpaketti 1: Tuulivoima-alan tarvitsemien osaajien koulutustarpeiden selvitystyö: Selvitetään alan yritysten tarpeet ja toiveet oppimisympäristölle sekä koulutussisällöille

Toimenpiteet aikajärjestyksessä

- Muodostettiin tilannekuva Keski-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa + lähialueet (n. 1 h työssäkäyntimatkan sisällä) vuosina 2022 (nykytila), 2025 ja 2030 tuulivoimaloiden määrästä
- Tämän pohjalta tehtiin laskennallinen ennakointi tuulivoima-alan asentajatarpeista sekä koulutustarpeista (määrällinen, valmistunutta/vuosi). Tässä hyödynnettiin Airice Oy (Feodor Gurvits) asiantuntemusta ja aiemmin tehtyjä laskentamalleja. Kts. Seuraava dia, arvio asentajien koulutustarpeesta (määrällinen)
- Valmisteltiin haastattelurunko tuulivoimalatoimittajille (valittiin Suomen markkinan jakavat toimijat i. Vestas, Nordex, GE, SiemensGamesa)
  - Saksan, tanskan ja englannin kieliset esittelyt (pdf-flyerit s-postin liitteeksi) hankkeesta sekä pyyntö osoittaa oikeat kontaktihenkilöt kyselyitä ja haastatteluja varten
- Haastateltiin $\frac{3}{4}$ keskeistä turbiinitoimittajaa huolto/ylläpitohenkilöstöasioista (Vestas, Nordex, SiemensGamesa) ennen kaikkea laadullisista tarpeista ja tulevaisuuden näkymistä - haastattelut tallennettiin. Kts dia 13. Yhteenvedo haastatteluista – laadullinen tarve
- KPEDU arvioi tarpeita ja potentiaalia alueella: opiskelijamäärien ennakoitu kehitys, alalle soveltuvan perusammattikoulutuksen kehittämistarpeita. Kts. Diat 14-17 alla!

Arvio asentajien koulutustarpeesta (määrällinen)

Keski-Pohjanmaan tuulivoiman kehittymisen tarvitsema asentajien koulutusmäärä vuosittain v. 2022-2030

vuosi	uusia myllyjä	myllyjä yhteensä	asentajille	asentajille	asentajia	poistuma alalt	koulutustarve/v
	kpl	kpl	htv pystytys	htv operointi	hlöä	hlöä	hlöä
2022	111	111	0	15	15	3	18
2023	40	151	12	17	30	6	21
2024	42	193	13	23	36	7	13
2025	42	235	13	28	41	8	14
2026	55	290	17	35	52	10	21
2027	57	347	18	42	60	12	20
2028	61	408	19	50	69	14	23
2029	68	476	21	58	80	16	27
2030	73	549	23	68	90	18	29
2031	70	619	22	77	99	20	28
2032	70	689	22	86	108	22	31

Keski-Pohjanmaan ja lähialueiden tuulivoiman kehittymisen tarvitsema asentajien koulutusmäärä vuosittain v. 2022-2030

vuosi	uusia myllyjä	myllyjä yhteensä	asentajille	asentajille	asentajia	poistuma alalt	koulutustarve/v
	kpl	kpl	htv pystytys	htv operointi	hlöä	hlöä	hlöä
2022	452	452	0	60	60	12	72
2023	115	567	36	67	103	21	64
2024	125	692	39	83	122	24	43
2025	164	856	51	102	153	31	62
2026	180	1036	56	125	181	36	64
2027	250	1286	78	153	231	46	96
2028	250	1536	78	186	264	53	86
2029	250	1786	78	219	297	59	92
2030	275	2061	86	254	340	68	110
2031	270	2331	84	290	374	75	109
2032	270	2601	84	326	410	82	118

Yhteenveto haastatteluista – laadullinen tarve

- Tuulivoima-asentajiksi haluavilta vaaditaan/toivotaan **sähköasentajan tutkintoa** pohjakoulutukseksi.
- Tämän lisäksi asentajiksi haluavilta toivotaan osaamista hydraulikasta, hyvää englannin kielen perusosaamista, hyvää perus ICT-taitojen osaamista ja kykyä työskennellä korkealla sekä hyvää fyysistä kuntoa.
- Turbiinivalmistajat antavat uusille työntekijöillensä oman yrityksensä mukaisen koulutuksen
- GWO koulutukset suoritetaan yritysten ulkopuolisilla kouluttajilla. Suomessa on BST kouluttajia mutta BTT koulutusta ei Suomessa vielä ole. Yritykset **jatkokouluttavat** työntekijöitänään vaativampiin työtehtäviin yritysten sisäisissä koulutuksissa.
- Ovat kiinnostuneita **tarjoamaan mahdollisuuksia valmistumassa oleville sähköasentaja-opiskelijoille.**
- Yritykset ovat **kiinnostuneet palkkaamaan paikallista työvoimaa palvelukseensa.**

Tilannekuva KPEDUlla

Mitkä ovat sähkö ja automaatio osaston tämän hetken vuosittaiset sisäänottomäärät koulutukseen nuoriso- sekä aikuislinjoille? **40 opiskelijaa, ei erillistä aikuislinjaa**

Kuinka moni valmistuneista sähköasentajista työllistyy työelämään heti valmistumisen jälkeen? **Kaikki ja osa lähtevät armeijaan**

Pystytäänkö nykyisten ryhmien oppilasmääriä mielestänne kasvattamaan?
Teknisesti pystytään, jos saadaan lisää opiskelijapaikkoja KPEDUN hallitukselta

Onko mahdollista laajentaa sähköasentajien koulutusta uusilla ryhmillä? **Kuten yllä**

Kuinka moni sähköalan oppilaista on lähtenyt tuulivoima-alalle töihin? **Ei tietoa**

Näettekö järkeväksi laajentaa sähköalan opetusta toiselle paikkakunnalle, jotta opiskelija määriä saataisiin lisättyä? **Potentiaalia olisi**

Tilasto-/ennakointitarkasteluja

Koko Suomessa sähkö- ja automaatioalan perustutkinnon osalta
(351407 Sähkö- ja automaatioalan perustutkinto)

- viimeisen n. 10 vuoden aikana keskim. 27,1% aloittaneista keskeyttää opinnot ko. tutkinnossa
- viimeisen n. 3 vuoden aikana n. **35% aloittaneista** keskeyttää opinnot ko. Tutkinnossa

--> lahjat/koulumenestys alalle?

--> opetuksen laatu?

Keski-Pohjanmaalla tilanne kansallista kokonaiskuvaa positiivisempi

--> hyvä yhteistyö perusasteen kanssa?

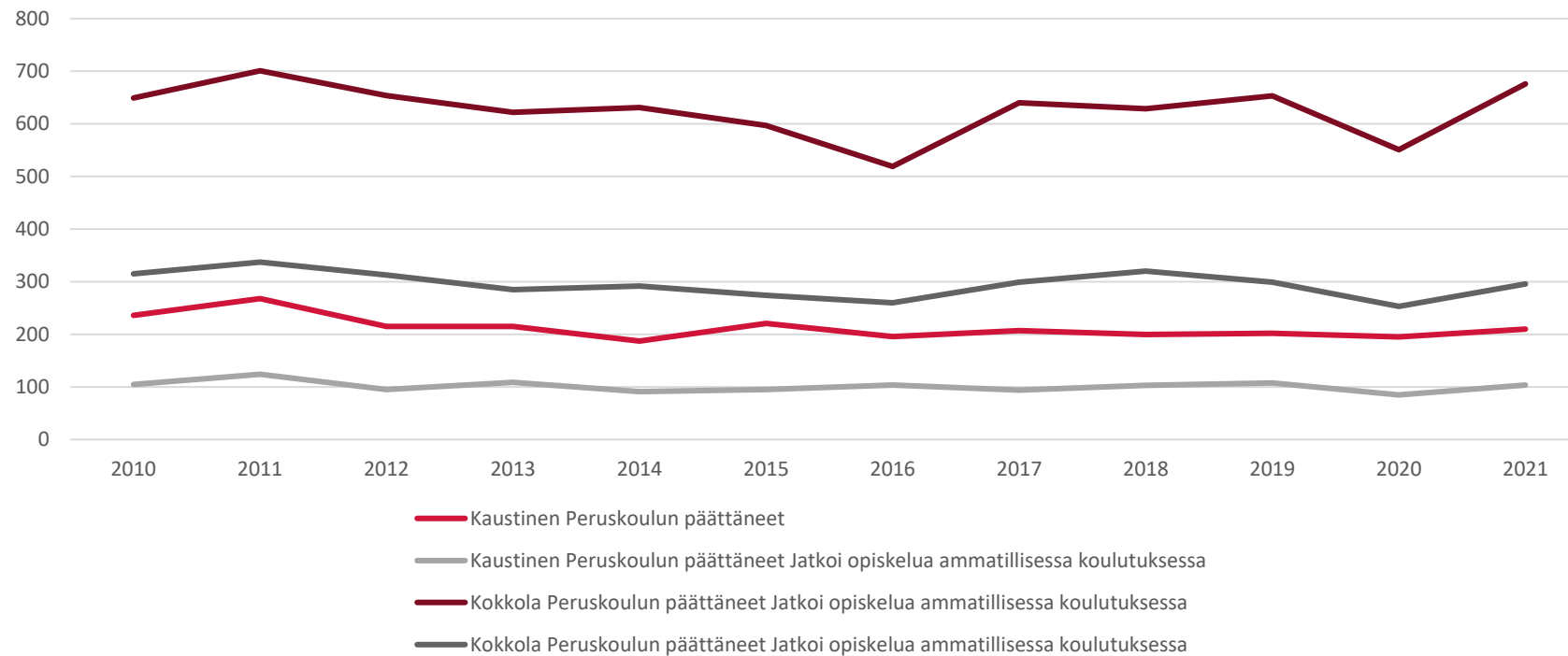
--> laadukas sisäänotto, laadukas opetus?

--> hyvät työllistymisnäkymät?

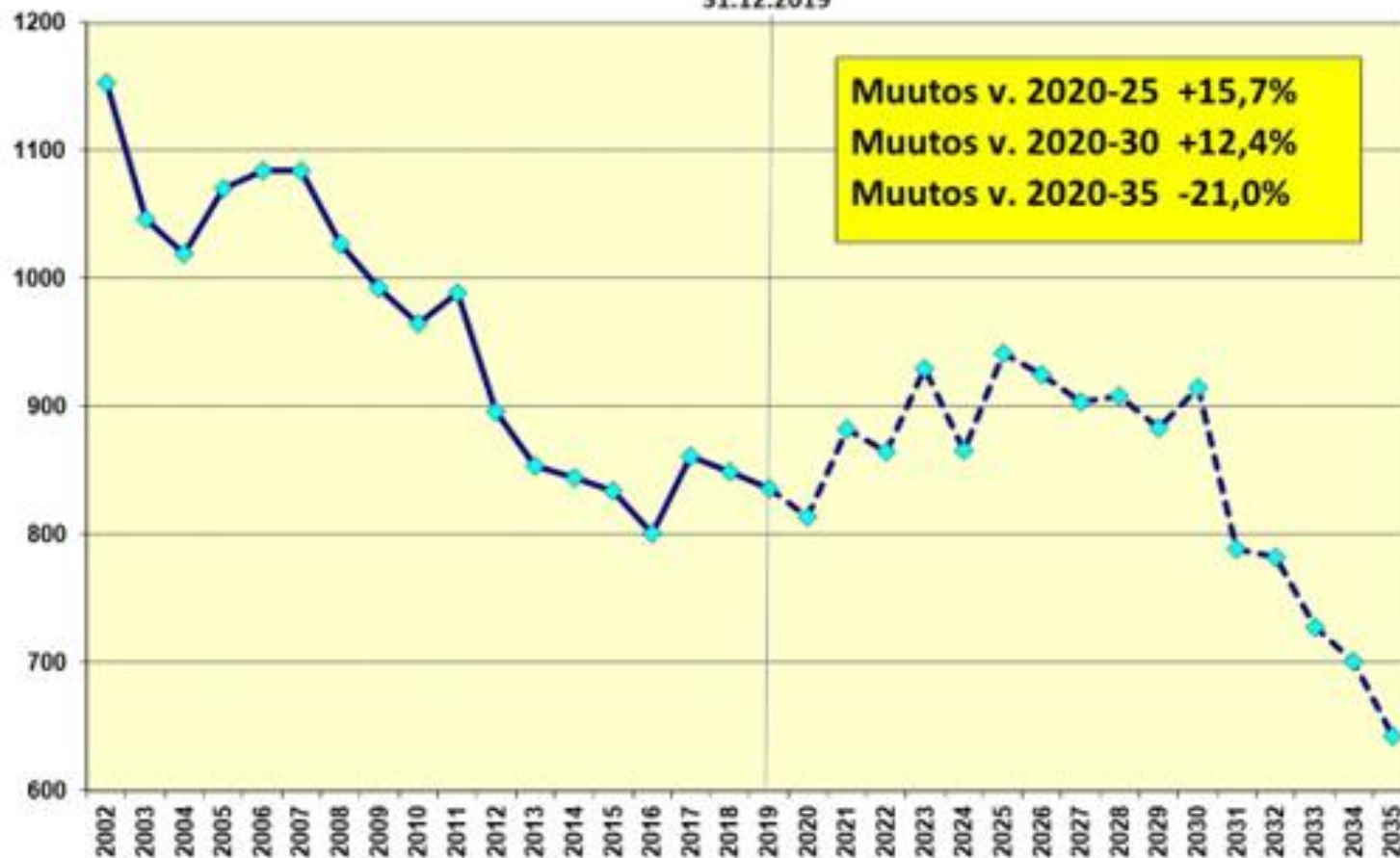
Tilasto-/ennakointitarkasteluja

Ammatilliseen koulutukseen peruskoulun päättäneistä jatkavat

Suomenkielisten 16-vuotiaiden ikäluokka vuosina 2002-2035 Kokkolan, Kaustisen ja Pietarsaaren seutukunnissa

31.12.2019

Yhteenvetona TP 1 osalta seuraavaa:

- Keskeiseltä näyttää se, että riittävä **uusien opiskelijoiden määrä turvataan** sähkö- ja metalli- sekä konepuolen ammattiopintoihin (alan viestintä kouluissa!)
- Spesifien tuulivoima-alan oppimisympäristöjen kehittäminen tässä vaiheessa näyttää alan työvoimatarpeen tyydyttämisen kannalta toissijaiselta - vaikkakin esim. VR-koulutuksen osalta halutaan vielä kerätä lisätietoja
- Sisäänottomääriä pitäisi K-P:lla **lisätä sähköalalle n. 50%:lla nykyisestä**, jotta ennakoitu työvoimatarve huoltotehtäviin saadaan tyydytettyä --> opettajaresurssin saatavuus? Mistä opiskelijat?
- **Koulutuspolut** pitää myös saada selkiytettyä
- Samoin peruskoulutuksen toteutuspaikkoja ja tapoja pitää maakunnassa kehittää:
  - Työpaikat maaseutualueilla
  - Lähiamis tms. Konsepti erityisesti tuulivoima-alalle?
- Nopeina toimenpiteinä **täydennys-/muuntokoulutusta** esim. ammatissa oleville sähköasentajille tai muille ja myös työperäisen maahanmuuton mahdollisuudet
  - Koulutushanke, jossa huomioidaan myös maassa työskentelevät ja maahan tulevat ammattilaiset
- Metaverse ja tulevaisuuden työ- ja koulutusympäristöt - suunnitelmat tältä osin valitettavasti eivät selkiytyneet tämän hankkeen aikana, mutta niitä ei arvioida akuutin tilanteen kannalta kriittisiksi tekijöiksi

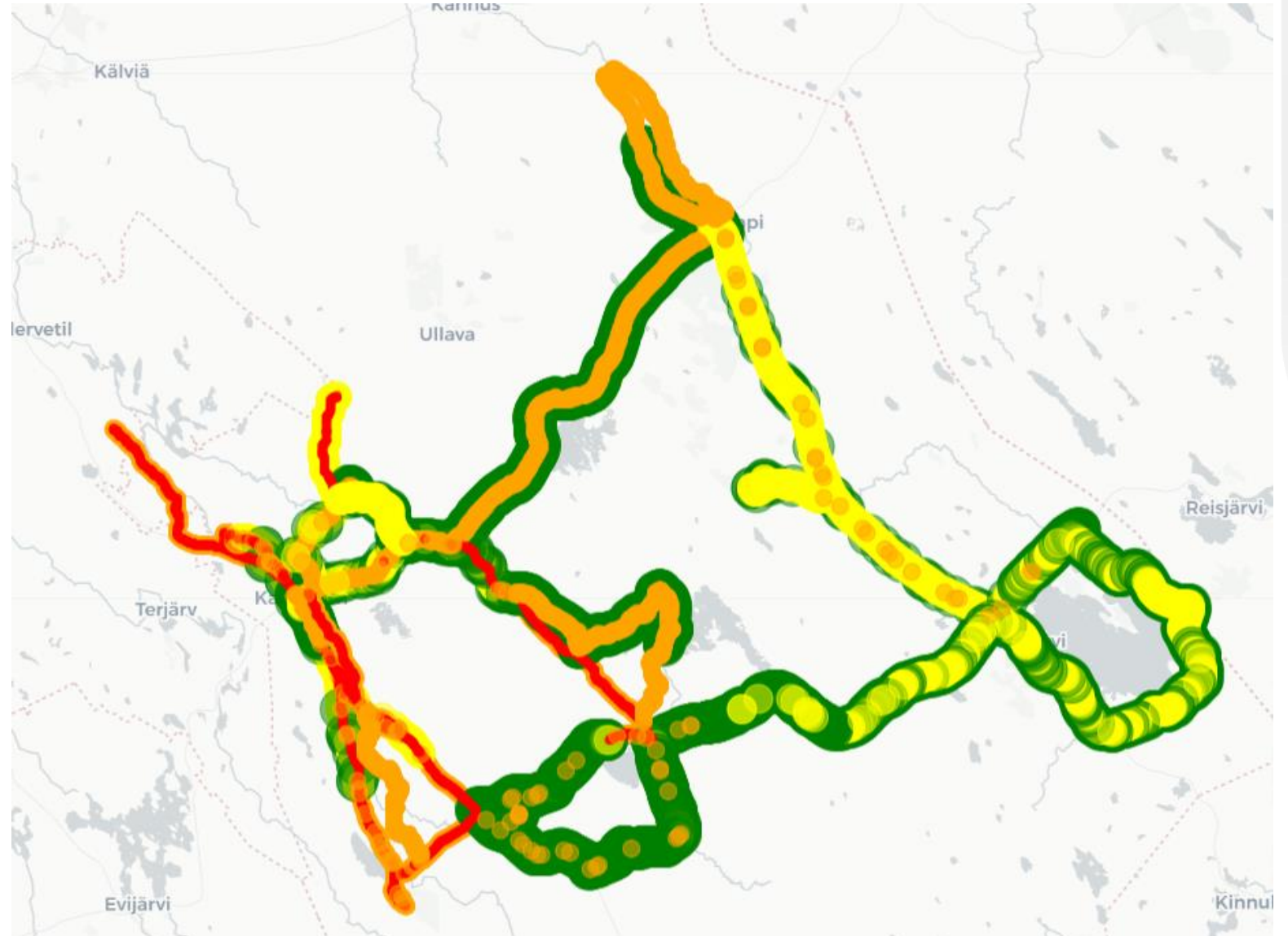
Työpaketti 2.: Tuulivoima-alan osaamiskeskuksen toimintamallin luonnostelu ja toimintamallia tukevien mahdollisuuksien kartoittaminen Kaustisen seutukunnassa ja Keski-Pohjanmaalla

Toimenpiteet aikajärjestyksessä:

- Tehtiin KPEDUn kiinteistöjen ja mahdollisten oppimisympäristöjen osalta arviointi
  - LIME mediaympäristö ja erityisesti Virtuaalstudio –hanke (3D ja virtuaalitilojen toteutus)
  - Kansainvälisestäikin harvinainen tv-studioiden ulkopuolinen fasiliteetti ja koulutusympäristö
- Airice Oy etabloitui Toholammille marraskuussa 2022 tarjoten myöhemmin GWO-standoituja koulutuksia, kiinteistökauppa KPEDU – Toholammin kunta
- Tehtiin kyselyillä kartoitusta Kaustisen seutukunnan kuntien osalta soveltuvista kiinteistöistä/koulutustiloista
- Tutustuttiin KASE 5G Scout tekemään mobiiliverkkojen kattavuuteen ja laatuun Kaustisen seutukunnan alueella --> mahdollisesti hyödynnettävissä oppimisen viemisessä lähemmäksi työskentelypaikkoja = tuulivoimapuistoja
- Keskusteltu Innovative Rooms –hankkeen (Interreg) ja low-latency-sovelluksien mahdollisuuksista Kasenetin ja Keskikaistan verkoissa – mahdollinen sovelluskohde reaaliaikaisen (0-viive) oppimisympäristön kehittyminen (--> ANSEL –hanke, uusi Interreg-hanke, mahdollisesti infraa Keski-Pohjanmaalle)
- Lime / Virtuaalitudion selvitys mitä se pystyy tekemään ja mikä sen käyttökelpoisuus tässä toimintaympäristössä olisi

Esimerkki: Mobiiliverkkojen kattavuus

5G Scout hankkeessa tehty analyysi
mobiiliyhteyksien laadusta KASE
alueella 2022

Yhteenvetona TP 2 osalta seuraavaa

- Toimintamalliksi on muotoutunut tässä vaiheessa malli, jossa voidaan hyödyntää KPEDUn normaaleja koulutustiloja (+kuntien tilat) sekä yritysten kehittämiä koulutustiloja (Airice Oy)
- On päädytty siihen, että ei ole tarpeen eikä järkevää tehdä investointeja esim. Tuulivoimalan osella hankintaan koulutuskäyttöön - turbiinitoimittajien omat työntekijäkoulutukset kuitenkin tätä
- GWO BTT mukaiset laite- ja välinehankinnat standardin mukaisesti KPEDU
- KPEDUn Lime-yksikössä mahdollisuus virtuaalitoteutuksiin - välitön tarve ei ole kuitenkaan ilmeinen
- Kuntien osalta tilanne
- Kaustinen
  - Korkeat tilat: Kruupakan teollisuushalli
  - Koulutustiloista: KPEDUn Kaustisen hevosityksikkö, "Evangelisen opiston" tilat, mahdollisesti Haitekin tilat?
- Lestijärvi
  - Korkea tila: 10 m löytyy
  - Koulutustiloista: 2 kpl 15-20 h koulutustiloja
- Halsua
  - Korkea ja ahdas tila järjestettävissä ns. Yritystalosta
  - Koulutustiloista: Yritystalosta löytyy eri kokoisia koulutustiloja (rakennuksen jatko ylipäätään?)
- Toholampi
  - Kuusiston koulu, Artesaaniopisto, Kleemolan ja Sykäräisten koulut
  - Yritysten tiloja (mm. Lylyn pisara, ent. Valion kiinteistö..)

TP 3: Osaamiskeskuksen ja oppimisympäristön kokonaisuuden suunnitelma

- Seuraavilla kalvoilla on koostettu TUOKES hankkeen yhteenvetona keskipohjalaisen tuulivoima-alan osaamiskeskuksen ja oppimisympäristön elementit
- Tämä suunnitelma koostaa yhteen toimenpiteitä ja vastuutahoja, tavoitteena luoda lähitulevaisuuden konkreettinen etenemismalli eri elementtien kehittämiseksi
- Suunnitelma ei tässä vaiheessa sisällä merkittäviä uusia investointeja, mutta koulutuksen kehittämisen kokonaisuuteen on energiamurroksen käsillä ollessa syytä kiinnittää huomiota, ml. Osaavan kouluttajaresurssin saatavuus
- Suunnitelman yleisen toimeenpanon osalta esitämme, että Keski-Pohjanmaan liitto sisällyttää tämän osaavan työvoiman maakunnallisen kehittämistyön osaksi

Osaamiskeskuksen pääelementit - Tuulivoima-asentajien koulutukset

OSKEN elementti	Tilat	Välineet ja laitteet	Vastuutaho
Alalle soveltuvan perusammattikoulutuksen toteutus	Koulutuskuntayhtymän ja kuntien hallussa olevat tilat	Opetuksen perusvälineistö ja laitteet (sähkö- ja automaatioala, konetekniikka)	KPEDU
GWO – BTT, Basic Technical Training, auditoituna osiona tarjolla Keski-Pohjanmaalla	Koulutusyhtymän ja kuntien hallussa olevat tilat.	BTT standardin mukaiset välineet, tv-turbiinivalmistajien mahdolliset erityistoiveet	KPEDU (Airice Oy tukee auditointiprosessissa tarvittaessa)
GWO – BST, Basic Safety Training, auditoituna osiona tarjolla Keski-Pohjanmaalla	Airice Oyn koulutustilat (om. Toholammin kunta) + mahdolliset laajennukset	Airice Oy:n välineet ja laitteet	Airice Oy
Muunto-/täydennyskoulutuksen toteutukset soveltuvilla ammattitaustoilla oleville aikuisopiskelijoille	Koulutusyhtymän tilat Airice Oy:n koulutustilat Kuntien tilat	Yllä mainitut yhdessä	KPEDU, Osuva koulutus Oy
Koulu- ja opiskelijainfot	Koulut ja oppilaitokset kunnissa LIMEN Virtuaalstudio	Videointivälineet ja –laitteet (ulkop. Edituoja tms.) Virtuaalstudion välineet ja laitteet	STY ry KASE ja Keski-Pohjanmaan kunnat
VR ja AR osana oppimisympäristöjä	Turbiinivalmistajien tilat Toholammin kunta, Airice Oyn tilat? KPEDUn tilat?	VR-lasit ja tarvittavat tietokoneet yms. Känykkäsovellukset AR toteutuksiin?	Turbiinivalmistajat
Kouluttajakoulutus			KPEDU

Osaamiskeskuksen elementtien toteutussuunnitelma

OSKEN elementti	Tarkempi kuvaus	Kehittämistarve maakunnassa	Aikataulu ja vastuutukset
Alalle soveltuvan perusammattikoulutuksen toteutus	Sähkö- ja automaatioalan perustutkinnon mukaiset opinnot Kone- ja tuotantotekniikka koneasennus	Sähkö- ja automaatioalan opettajaresurssin varmistaminen Kouluttajakoulutuksen kehittäminen jatkossa, kouluttajatarve tulee lisääntymään.	Koulutusyhtymän normaalia perus- ja ammattiosaamisen kehittämistä joka noudattaa oppilaitoksen lukukausia. Jatkuvaa toimintaa syksy 2023 alkaen.
Muunto- ja täydennyskoulutuksen toteutukset soveltuvilla ammattitaustoilla oleville aikuisopiskelijoille	Lähtökohtaisesti kohderyhmänä: • jo alalle palkatut uudet tv-alan työntekijät, ja/tai • jo työelämässä olevia tai työttömyysuhan alla olevia tms. joilla alalle soveltuva perusammattiosaaminen. Osakokonaisuudet (joustavasti toteuttavissa): - Korttikoulutukset (sähköturvallisuus, työturva, jne.) - Tuulivoima-alan perusteet - Tuulivoimalatekniikka - BTT - BST - Työmaatutustumiset	Toteutetaan selkeästi tarjottava "yhden pysäkin" kouluttautumisväylä tuulivoimalavalmistajien uusille työntekijöille: vastapalkattujen riittävä perehdyttäminen Tulisi olla yhden "brändin" alla, jolloin asiasta tulee toistettava ja markkinoitava – esim. Osuva Koulutus Oy:n alla, mutta omana koulutusbrändinään (idea työnimeksi: <i>Wind Expertise Central Ostrobothnia – WECO</i>)	Koulutuksen järjestäjä: Markkinointi ja myynti Koulutussuunnittelu yhdessä alihankkijoiden kanssa (mm. Airice Oy) Haetaan ESR –rahoitus pilottitoteutusten suunnitteluun kesä 2023, toteutukseen 2023-25 (rahoituksen hakijat KPEDU ja KASE) Alustavat toteuttajat: KPEDU, Airice Oy, turbiinivalmistajat (esim. työmaatutustumiset)

Osaamiskeskuksen elementtien toteutussuunnitelma

OSKEN elementti	Tarkempi kuvaus	Kehittämistarve maakunnassa	Aikataulu ja vastuutukset
GWO – BTT, Basic Technical Training, auditoitu osiona tarjolla Keski-Pohjanmaalla	GWO BTT standardin mukainen sisältö ja tilat ja laitteet, koulutusosaaminen. Jakaantuu sähkö- ja mekaniikkapuoleen.	BTT - Sertifioidaan koulutusstandardia vastaavaksi Tarviiko investointeja/laitehankintoja KPEDUlla?? BRT – Blade Repair Training Koulutuksen tarve arvioidaan tulevaisuutta varten	Sisältyisi KPEDUn/Osuva Koulutuksen tuotantoon . Edellyttää GWO standardin, koulutusmateriaalit --> koulutuksen auditointi ja sertifiointi. Joulukuu 2023
GWO – BST, Basic Safety Training, auditoitu osiona tarjolla Keski-Pohjanmaalla	GWO BST standardin mukainen sisältö ja tilat ja laitteet, koulutusosaaminen. Sertifioidaan että koulutus on standardia vastaava. Tuulivoimalan turvallisuuskoulutukset	Tilapäisestä koulutuspaikasta pysyväksi, standardin mukaisen toiminnan sertifiointi ART – Advanced Rescue Training, pelastautumiskoulutukset EFA - Enhanced First Aid, mahdollisesti myöhemmässä vaiheessa	GWO BST – Airice Oy:llä tilapäisen koulutuspaikan status nyt ---> pysyvä koulutuspaikka, jolloin GWO:n koulutuspaikkaluettelossa, edellyttää GWO standardin, koulutusmateriaalit --> koulutuksen auditointi ja sertifiointi. Syyskuu 2023

Osaamiskeskuksen elementtien toteutussuunnitelma

OSKEN elementti	Tarkempi kuvaus	Kehittämistarve maakunnassa	Aikataulu ja vastuutukset
Koulu- ja opiskelijainfot sekä alan työmahdollisuuksien ja koulutusmahdollisuuksien markkinointi	Toteutetaan kouluille (opinto-ohjaajat) käyttöön alan perustietopakettit (esite, jaettavat lyhyet videot) Toteutetaan tuulivoima-alan infotilaisuuksia tai alasta kertovia videosisältöjä: • Alan yleisinfo • Tuulivoimatyöskentelyvideoita • Materiaalia tuulivoimapuistoista Pitää olla myös lyhyitä, 10-20 s "tiktok-videoita"	Videointivälineet ja -laitteet (esim. ulkopuolinen palvelu) Virtuaalitudion välineet ja laitteet Tarvitaan alalla työskenteleviä nuoria osaajia haastateltavaksi/esiintymään videoilla Tarvitaan videomateriaalia, josta "siistiä sisältöä" sosiaaliseen mediaan Tarvitaan luvat tehdä kuvauksia ja sopimukset materiaalien käyttöön.	Suomen Tuulivoimayhdistys ry Kunnat (KASE alue, Kannus, Kokkola) KASE Airice Oy Lime studio Syksy 2023
VR ja AR osana oppimisympäristöjä	VR koulutustilat lähellä esim. BST koulutuspistettä, jolloin turbiinivalmistajalla mahdollisuus hyödyntää.	VR-lasit ja tarvittavat tietokoneet yms. Kännykkäsovellukset AR toteutuksiin?	Tuulivoimaloiden valmistajat omilla tarpeillaan ja aikatauluillaan --> Mahdolliset yhteiset kehittämishankkeet v. 2024 eteenpäin.

Osaamiskeskuksen elementtien toteutussuunnitelma

OSKEN elementti	Tarkempi kuvaus	Kehittämistarve maakunnassa	Aikataulu ja vastuutukset
Kouluttajakoulutus	Varmistetaan se, että alan kouluttajilla on riittävä osaaminen ja mahdollistetaan alan osaamisen hankkiminen. Koulutuskonseptiin linkittyy ainakin GWO BTT –modulit (kts. edellä) Kohderyhmänä osa-aikaiset, kokoaikaiset opettajat ja lyhytkestoisia koulutustoimeksiantoja tekevät henkilöt. Uuden koulutusteknologian kuten VR ja AR osaamisen varmistaminen ja kehittäminen.	Tuulivoima-alan osaamisen kehittäminen kokonaisuudessaan: - Tuulivoima-alan tarvitsemin osaamisalojen, kuten maanrakennus, sähkörakennus, kuljetusala, sähkö- ja automaatio, komposiittirakentaminen.. Rakenne olemassa, millä osaamista hankitaan. 1. Kehittyvä vaihe – uuden käynnistäminen. Hankitaan perusosaaminen. 2. Toiminnan vaihe - perehdyttävää koulutusta eri toimialoille, modulisto	KPEDUn opettajien koulutukseen tuulivoima-vastaavuutta. Hankevalmistelu kevät 2023 – KPEDU (AKKE-rahoitus MKL?) Tarkastelussa: - Koulutusmodulit tuulivoimalalle (maanrakennus, jne) - Asentajakouluttajien kouluttaminen - Kouluttajakoulutuksen pilotti

LIME Virtuaalistudio

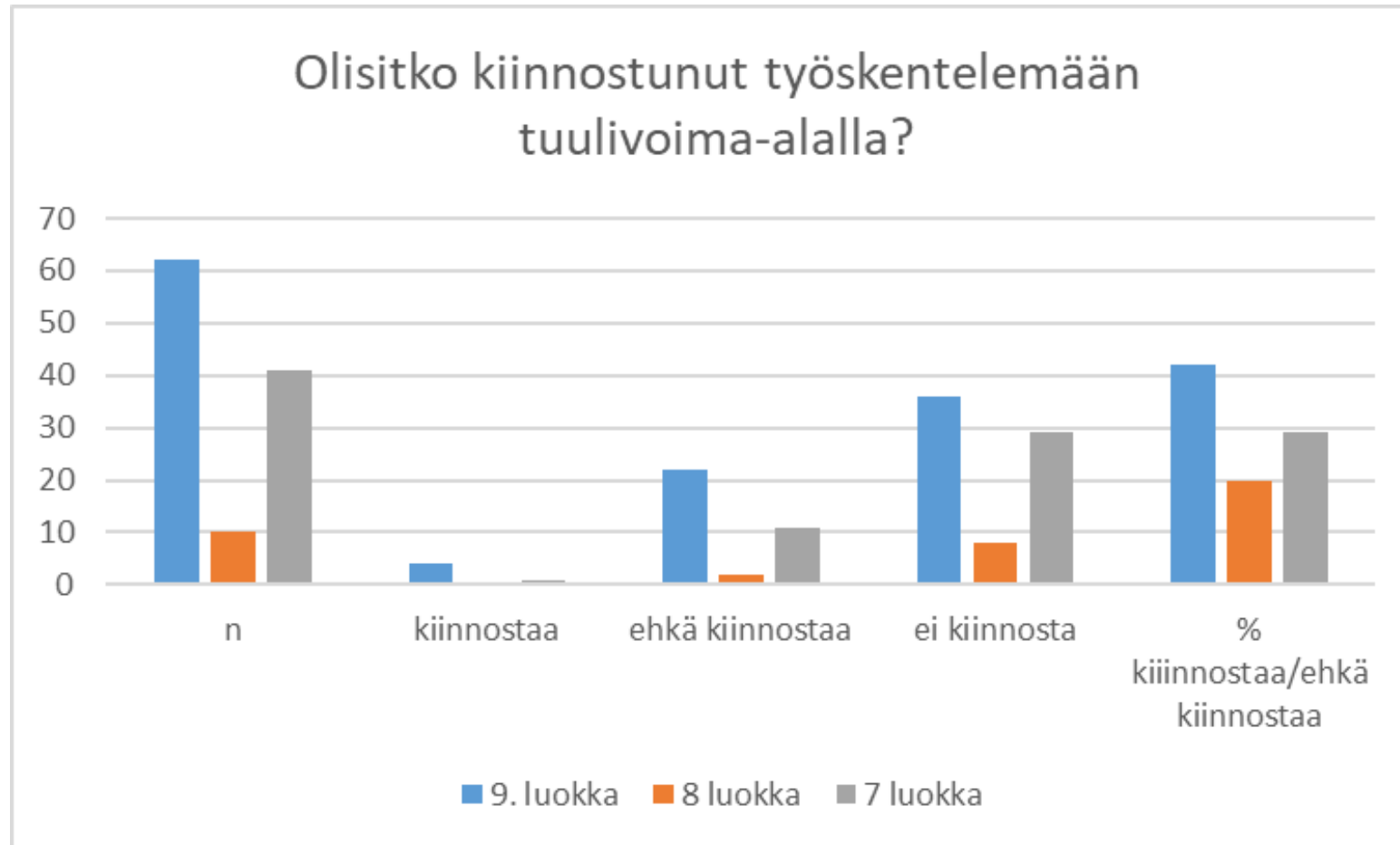
- Mediakeskus LIME on Keski-Pohjanmaan ammattiopiston media-alan koulutuksen oppimisympäristö. Järjestämme tutkintotavoitteisten koulutusten lisäksi myös muita koulutuspalveluita tarvelähtöisesti yhdessä Osuvakoulutus Oy:n kanssa.
- Mediakeskuksen LIME:n Euroopankin mittakaavassa ainutlaatuinen virtuaalistudio mahdollistaa suorien lähetysten toteuttamisen keinotodellisissa ympäristöissä, joihin voidaan myös mallintaa ja visualisoida erilaisia 3D-elementtejä. Robottikamerateknologiaa ja pelimoottoria hyödyntävän virtuaalistudiojärjestelmän avulla voimme toteuttaa esimerkiksi TV- ja tapahtumatuotantoja sekä tuote-, palvelu- tai yritysesittelyjä virtuaalisesti lisätyn todellisuuden ratkaisuja hyödyntäen.

Työpaketti 4: Viestintä, tiedottaminen ja hallinto

Toimenpiteet aikajärjestyksessä:

- Viestintä ja tiedottaminen
  - Tiedote lehdistölle 22.9., juttu Keskipohjanmaa-lehdessä
  - Kotisivu hankkeelle (<https://kaustisenseutu.fi/kaustisen-seutukunta/hanketoiminta/omat-hankkeet/tuokes/>)
  - Tiedote lehdistölle helmikuun alussa – tuulivoima-ala toivoo paikallista työvoimaa
  - Tuulivoima ja koulutustarpeet –seminaari KPEDU, Kokkola 16.3.2023
  - Artikkelit STY:n kohderyhmälehteen
- Hankeviestintää ja hallintoa:
  - Ohjausryhmän kokoaminen ja ohjausryhmän kokousjärjestelyt
  - Tehty sopimus Airice Oy/Feodor Gurvits kanssa tietyistä asiantuntijapalveluista tp 1 osalta.
  - Viikkopalaverit KPEDU kanssa joka keskiviikko
- Koulukierros – viestintää kuntiin ja kouluille
  - Koulukierros tammikuussa 2023 – Vetelin ya, tehtiin videotallenne, katsottavaksi kouluilla omaan tahtiin (
- Hankehallinnon toimenpiteet
  - talousseuranta, työaikakirjaukset, loppuraportin ja –maksatuksen valmisteluja

Yläasteikäisten kiinnostuksesta tuulivoima-alalla työskentelyyn

Loppuyhteenvedo ja jatkoimenpidesuosituksset

Osaamiskeskus on tarpeen – Keski-Pohjanmaan veto- ja pitovoiman lisääminen

Tuulivoima-ala työllistää Keski-Pohjanmaan maakunnan alueella v. 2030 rakentuviissa tuulivoimaloissa n. 100 asentajaa. Tämä tarkoittaa että osaavia sähköalan osaajia tarvittaisiin joka vuosi n. 20 ja tämä taas tarkoittaa että KPEDUn sähköalan sisaanottoa olisi lisattava n. 50% nykyisestä. On syytä kuitenkin huomioida, että myös muissa sähköalan tehtävissä olevia ammattilaisia voi siirtyä tv-alalle, ja että myös muita alalle soveltuvia koulutusreittejä on (esim. Kone ja mekaniikka).

Tarvitaan kuitenkin nopeitakin reagoiteja tilanteeseen. Osaamiskeskuksen elementtien ripeä koostaminen parantaa Keski-Pohjanmaan alueella ammattitaitoisen tyovoiman pitovoimaa ja parantaa mahdollisesti myös ulkomailta tulevan tyovoiman integroitumista.

Keski-Pohjanmaan ja koko Suomen voimakkaasti kasvava tuulivoimarakentaminen kilpailee työvoimasta esim. Baltian maiden kanssa. Siksi tarvitaan hyvien koulutusolosuhteiden ja -sisältöjen lisäksi myös yhteistyötä kuntien ja alan yritysten välillä myös siinä miten voidaan parantaa alueiden veto- ja pitovoimaisuutta ja sitoa työntekijöitä alueelle.

Keski-Pohjanmaalla on riittävästi fasiliteetteja osaamiskeskuksen edistämiseen. Tarvitaan muutamien asioiden kirkastamista ja tarvittaessa sertifiointia (esim. GWO standardin mukaisuus). Näiden avulla voidaan luoda "yhden pysähdyksen taktiikka", jolloin esim. Tuulivoimalatoimittajat voivat nähdä mahdollisuuden saada jouhevan polun jossa yhdistyvät a) hyvä perusammattiosaaminen (esim. Sähköala), b) orientoivat moduulit tuulivoima-alalle ja c) em. Tv-toimittajien omat koulutukset.

Osaamiskeskus on tarpeen – yhteistyöllä tehoja!

Keski-Pohjanmaan sijainti Suomen länsirannikolla, joka on sekä maalle rakennetun että jatkossa merituulivoiman kannalta keskeistä aluetta. Keski-Pohjanmaan lähialueille on suunniteltu 2020-30 luvun taitteessa tuotannossa oleviksi jopa yli 2000 tuulivoimalaa. Pohjois-Pohjanmaa, Etelä-Pohjanmaa, Pohjanmaa ja Keski-Suomi ovat lähellä ja työssä käynnin kannalta vielä järkevien päivämatojen päässä (n. 1 h ajomatka).

Maakuntien on syytä tässä toimia järkevästi ja Keski-Pohjanmaa kykenee ottamaan roolia seuraavista syistä: 1) laadukas sähköalan perusopetus (työllistyvyys perinteisesti 100%), 2) hyvä ja keskeinen sijainti esimerkiksi täydentävien koulutuksen toteuttamiseen (Esim. Gwo-mukaiset osiot), 3) runsaasti muita investointeja, jotka edesauttavat veto- ja pitovoiman kehittämisessä, 4) hyvä kuntien yhteistyö esim. Seutukuntatasolla ja 5) uutta alaa tukevaa yritystoimintaa, jolla myös kasvun mahdollisuuksia.

Keski-Pohjanmaan toimijoiden pitää jatkossa olla tiiviisti yhteistyössä rakentamassa koko koulutuskokonaisuutta ja osaamiskeskuksen ideaa alan toimijoiden kanssa.

Kehittämisen toimenpide-ehdotukset löytyvät tämän materiaalin sivuilta 23-27, missä kuvataan osaamiskeskuksen elementit (lähitulevaisuutta painottaen) sekä niiden kehittämistarpeet ja välittömät konkreetit tehtävät ja niiden vastuutahot.

KIITOS!

www.kaustisenseutu.fi

<https://www.facebook.com/kaustisenseutu>

<https://www.instagram.com/kaustisenseutu>

[Linkedin/kaustisenseutukunta](https://www.linkedin.com/company/kaustisenseutukunta)

